Lietas arhīva Nr. C-0457-17
ECLI:LV:MART:2017:1010.C23045717.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikās vārdā
Madonā, 2017.gada 10.oktobrī

Madonas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs A.Stienis
ar sekretāri D.Bikši,
piedaloties tulkam I.Hačatrajanai,
piedaloties prasītāja Latvijas Pareizticīgo baznīcas pilnvarotajam pārstāvim virspriesterim /pers. C/,
atbildētāja Varakļānu novada pašvaldības pilnvarotajai pārstāvei /pers. D/

2017.gada 10.oktobrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Avotu 8, Madonā civillietu Latvijas Pareizticīgo baznīcas prasībā pret Varakļānu novada pašvaldību par juridiska fakta konstatēšanu un īpašuma tiesību atzīšanu uz zemi, un

konstatēja:

Madonas rajona tiesā 08.06.2017. saņemta Latvijas Pareizticīgo baznīcas prasība pret Varakļānu novada pašvaldību par juridiska fakta konstatēšanu un īpašuma tiesību atzīšanu uz zemi.

Līdz 1940.gadam pastāvējusi Varakļānu Svētā Jāņa Kristītāja pareizticīgo draudze, kurai piederējis nekustamais īpašums "Varakļānu pareizticīgo baznīcas saimniecība" 8,7 ha platībā, ko atbilstoši likumam "Par īpašumu atdošanu reliģiskajām organizācijām" pārņēmusi Latvijas Pareizticīgā baznīca- attiecīgais reliģiskais centrs Latvijā.

Izskatot Latvijas pareizticīgo baznīcas Varakļānu draudzes iesniegumu ar 16.07.1996. Madonas rajona Varakļānu pagasta zemes komisijas lēmumu atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi 6,5 ha platībā (izraksts no 16.07.1996. Madonas rajona Varakļānu pagasta zemes komisijas protokola Nr.7). Ar 21.09.1999. Varakļānu novada pašvaldības Varakļānu pagasta pārvaldes lēmumu Latvijas pareizticīgās baznīcas valdījumā esošajai zemei piešķirts nosaukums "Varakļānu pareizticīgā baznīca". Zemes īpašums, uz kuru prasītājai atjaunoja īpašuma tiesības, sastāvējis no 2 zemes gabaliem: numurs I -2,3 ha platībā un numurs K -4,2 ha platībā (pēc uzmērīšanas platība precizēta uz 3,69 ha).

Sakarā ar tehniskā projekta "Valsts galvenā autoceļa A12 Jēkabpils- Rēzekne-Ludza-Krievijas robeža (Terehova) posma km 54,600 - k– 72780 segas rekonstrukciju (pastiprināšanu) valsts un sabiedrības vajadzībām, plānots atsavināt prasītājai piederošo nekustamo īpašumu 0,20 ha platībā. Līdz ar to veikta zemes vienības, ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, sadalīšana divās zemes vienībās, kam piešķirti kadastra apzīmējumi /numurs B/– 0,2 ha platībā un numursE

- 3,28 ha platībā.

Šajā lietā neesot strīda ar Varakļānu novada pašvaldību vai citām personām par īpašuma tiesību atjaunošanu prasītājai. Prasītāja kopš 1996.gada līdz pat prasības celšanas dienai lieto un apsaimnieko zemi, uz kuru saskaņā ar 16.07.1996. Madonas rajona Varakļānu pagasta zemes komisijas lēmumu tika atjaunotas īpašuma tiesības.

Vienīgi Valsts Zemes dienests īpašuma tiesību atjaunošanai pieprasot valsts arhīva izziņu, izrakstu no pēdējā ieraksta zemesgrāmatā vai citu zemes īpašuma tiesības apliecinošu dokumentu par zemes piederību uz 21.06.1940., vai tiesas spriedumu. Prasītāja rīcībā esot tikai Latvijas Nacionālā arhīva izziņa par zemes piederību uz 1939.gadu un 1942.gadu. Citi dokumenti attiecībā uz strīdus zemes īpašuma tiesībām neesot saglabājušies.

Prasītājs lūdzis konstatēt juridisku faktu, ka Varakļānu pagastā nekustamais īpašums "Varakļānu pareizticīgo baznīcas saimniecība", kas sastāvējusi no zemes 8,7 ha platībā un uz tā esošajām ēkām 21.06.1940. piederējusi Varakļānu Svētā Jāņa Kristītāja pareizticīgo baznīcai.

Atzīt Latvijas pareizticīgo baznīcas īpašuma tiesības uz zemi 7,17 ha platībā Varakļānu novada Varakļānu pagastā, kas sastāvot no 3 zemes vienībām: ar kadastra apzīmējumiem numurs A - 3,69 ha platībā, numurs B- 0,2 ha platībā un numurs C – 3,28.

Tiesas sēdē prasītāju uz pilnvaras pamata pārstāvēja /pers. C/, kurš prasību uzturēja, neprasot atjaunot īpašuma tiesības uz Varakļānu Svētā Jāņa Kristītāja pareizticīgo baznīcas piederošo zemi 8,6 ha platībā, (prasījuma pēdējais teikums), par ko jāiesniedzot atsevišķs prasījums, jo uz zemes gabala atrodoties ēkas, kuru īpašuma tiesības neesot atjaunotas.

Atbildētājas, Varakļānu novada pašvaldības pilnvarotā pārstāve /pers. D/ prasību atzina pilnībā un paskaidroja, ka nekad nav bijušas šaubas par pieprasītās zemes piederību Varakļānu Svētā Jāņa Kristītāja pareizticīgo baznīcai, un atdodamā zeme pēc korekcijām kopā no 3 zemes vienībām sastādot 7,17 ha.

Novērtējusi pušu paskaidrojumus tiesas sēdē kopumā ar pierādījumiem lietā, tiesa uzskata, ka prasība apmierināma pilnībā, jo ir pierādīta.

Saskaņā ar Likuma "Par īpašumu atdošanu reliģiskajām organizācijām" 1.pants nosaka, atzīt par spēkā neesošiem laikā no 1940. gada 21. jūlija līdz Latvijas Republikas likuma "Par reliģiskajām organizācijām" spēkā stāšanās brīdim — 1990. gada 13. oktobrim pieņemtos Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija dekrētus, Latvijas PSR Tautas Komisāru Padomes un Latvijas PSR Ministru Padomes, kā arī vietējo Tautas deputātu padomju un to izpildkomiteju lēmumus daļā par reliģisko organizāciju īpašumu atsavināšanu.,

Savukārt iepriekšminētā likuma 6.panta pirmās trīs daļas nosaka, ka tiesības atgūt nelikumīgi atsavinātos īpašuma objektus atbilstoši saviem statūtiem (satversmei, nolikumam) ir reliģiskajām organizācijām, kuras 1940.gadā bija reģistrētas Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Baznīcu un

konfesiju departamentā vai Sabiedrisko lietu ministrijas Preses un biedrību departamentā, ja tās netika pārtraukušas reliģisko darbību un ir atjaunojušas savu juridiskās personas statusu. Reliģiskās organizācijas reģistrāciju līdz 1940.gadam apliecina Latvijas Valsts vēstures arhīva izziņa. Juridiskās personas statusa atjaunošanu apliecina reliģiskās organizācijas reģistrācijas apliecība.

Tādas pašas tiesības atgūt nelikumīgi atsavinātos īpašuma objektus ir bijušo reliģisko organizāciju tiesību pārmantotājām, tas ir, reliģiskajām organizācijām, kuras savu darbību pēc 1940. gada bija pārtraukušas, bet tagad ir atjaunojušas savu juridiskās personas statusu. Ja draudze vai cita reliģiskā organizācija vairs nepastāv, tās īpašumu, kā arī reliģisko organizāciju izveidoto labdarības un citu biedrību, patversmju, nabagmāju u. tml. īpašumu pārņem attiecīgais reliģiskais centrs Latvijā.

Par īpašuma tiesību pārmantotājām var atzīt atjaunotās reliģiskās organizācijas, kas pieder pie tās pašas konfesijas, pie kuras piederēja bijusī reliģiskā organizācija, ja to statūtos (satversmē, nolikumā) formulētie mērķi, uzdevumi un pamatmācība, kā arī tiesiskais statuss, nosaukums un darbības teritorija ir tādi paši. Īpašuma tiesību pārmantojamību pēc attiecīgā reliģiskā centra atzinuma konstatē tiesa, bet, ja centra nav, — tiesa izprasa Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Reliģijas lietu konsultatīvās padomes atzinumu.

No Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Funkciju izpildes departamenta 18.01.2017. raksta Nr.2-5-221242/1, l.lp.7, ir redzamas, ka līdz 1940.gadam eksistējusi Varakļānu Svētā Jāņa Kristītāja pareizticīgo draudze un tā tiesību pārņēmēja ir reliģiskā savienība "Latvijas pareizticīgā baznīca".

No LNA Arhīva 13.06.2013. izziņas Nr. 5-IP-1715 redzams, ka Varakļānu Svētā Jāņa Kristītāja pareizticīgo baznīcas īpašumā kā dāvinājums no Varakļānu muižas īpašnieces kņazienes Sapiehas nonācis 8,7 ha īpašums "Varakļānu pareizticīgo baznīcas saimniecība".

Tiesai nav šaubu, ka minētais īpašums ir Varakļānu pagasta padomes pieņemtajos no lēmumos, l.lp.8-15, minētais zemes īpašums 7,17 ha kopplatībā, kas sastāv no trīs zemes nogabaliem- ar kadastra apzīmējumiem numursA - 3,69 ha platībā, numurs B- 0,2 ha platībā un numurs E – 3,28 ha platībā.

Uz minētajiem īpašumiem atzīstamas prasītāja īpašuma tiesības, jo tās pilnībā pierādītas un to neapstrīd atbildētājs.

Konstatējams arī pieprasītais juridiskais fakts par 8,7 ha zemes piederību Varakļānu Svētā Jāņa Kristītāja pareizticīgo baznīcai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190. – 193., 195., 289., 292., 199. pantiem, tiesa

nosprieda:

- konstatēt juridisku faktu, ka Varakļānu pagastā nekustamais īpašums "Varakļānu pareizticīgo baznīcas saimniecība", kas sastāvējusi no zemes 8,7 ha platībā un uz tā esošajām ēkām, uz 1940.gada 21.jūniju piederējusi Varakļānu Svētā Jāņa Kristītāja pareizticīgo baznīcai.

Atzīt Latvijas pareizticīgo baznīcas, reģistrācijas numurs 90000054750, īpašuma tiesības uz zemi 7,17 ha platībā Varakļānu novada, Varakļānu pagastā, kas sastāv no 3 zemes vienībām: kadastra apzīmējums /numurs A/ - 3,69 ha platībā, kadastra apzīmējums numurs B- 0,2 ha platībā un kadastra apzīmējums /numurs E/– 3,28 ha platībā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Vidzemes apgabaltiesā, Poruka ielā 1, Madonā, apelācijas sūdzību iesniedzot Madonas rajona tiesā.

Tiesnesis A.Stienis